

Musik skal gøre ambulanceturen mindre smertefuld

Lyden af sommerregn og blødt keyboardspil skal gøre ambulanceoplevelsen mindre traumatisk.

TRAUME. Snart vil det vise sig, om musik i ambulancen gør patienternes oplevelse mindre traumatisk. - Foto: BORBERG THOMAS

METTE ALBÆK

Det er normalt lyde af råb, elektrisk bipperi og sirenestøj, der møder patienter på vej ind i en ambulance. Og det kan stresse patienten ud i en livsfarlig situation.

Derfor skal lydinfernoet nu erstattes af specialkomponeret musik, som skaber et behageligt lydunivers, hvor patientens puls bliver dæmpet.

Lydmiljøet i en ambulance er stressende og kan være direkte giftigt. Vores budskab er, at patienterne skal præsenteres for nogle positive lyde

Per Thorgaard, overlæge

I Nordjylland har Aalborg Sygehus og Falck netop skudt et projekt i gang, der skal teste virkningen af musik i ambulancen.

Lyden af ambulance stresser

Per Thorgaard er ledende overlæge ved 1. afdeling for Anæstesi- og Intensiv Terapi på Aalborg Sygehus ved Århus Universitetshospital og en af initiativtagerne bag projektet.

Han er forundret over, at musik ikke for længst er indført for at nedstresse smerteramte ambulancerejsende.

»I lægeverdenen har man alt for længe kun fokuseret på, hvad man behandlingsmæssigt kan gøre for patienten, siger Per Thorgaard.

»Hvis man vil det bedste for patienten, må vi se på helheden og miljøet, der omgiver patienten. Og her bør vi bruge musikken meget mere«.

Per Thorgaard har beskæftiget sig med brug af musik i lægeverdenen siden 1999, og han mener, at netop ambulancen er et oplagt sted at blæse toner ud af højtaleren.

»Oplevelsen af at være i en ambulance er åbenlyst negativ. Lydmiljøet i en ambulance er stressende og kan være direkte giftigt. Vores budskab er, at patienterne skal præsenteres for nogle positive lyde«, siger Per Thorgaard.

Musikken skal få pulsen ned

Om få uger starter Aalborg Sygehus og Falck i Nordjylland et prøveprojekt, hvor 150 ambulancepatienter i den kommende tid bliver præsenteret for afslappende toner, der overdøver smækkende døre og larmen af udrykning.

Men det er hverken John Lennon eller Britney Spears, at nedtone den traumatiske oplevelse en tur i ambulancen ofte er resultatet af.

»Hvis folk har været ude for et trafikuheld, kommer de ind i ambulancen med en meget høj puls. Vi har udviklet noget musik, som starter med lyden af et hurtigtpumpende hjerte, der slår 120-130 slag i minuttet. I løbet af få minutter daler tempoet i musikken til 60 slag i minuttet, og på den måde tager vi forhåbentlig patienten i hånden, så pulsen daler«, siger Jacob Gurevitsch, der sammen med partneren Poul Reimann er kunstnerne bag

ambulancemusikken.

Toner der ikke rører

De to musikere har brugt lang tid på at konstruere den musik, som skal »være et empatisk element for patienter i smerte«. En væsentlig faktor i arbejdet med ambulancemusikken har været at nedtone de følelser, musik ofte afføder.

Blandt de instrumenter, som indgår i ambulancemusikken er guitarklang, keyboard og et bankende hjerte. Men musikken er uden skønsang.

»Musikken er uden vokal, for det kræver for meget følelsesmæssigt af den, der lytter. Vi forsøger at skabe en behagelig lydflade, hvor dynamikken og følelserne er trukket ud af musikken. Det skal være non-emotionelle toner, som distraherer de ubehagelig ambulancelyde«, siger Jacob Gurevitsch.

Højtaleren er skabt til formålet

Når forsøget i de nordjyske ambulancer træder i kraft, sker det med en omfattende højtalerteknologi. For det kræver en ganske særlig teknologi at kunne fange patientens opmærksomhed i en støjende ambulance.

I firmaet Sound Focus har man samarbejdet med læger og musikere for at udvikle den optimale højtaler til ambulancemusikken.

»Udfordringen er at skabe en intens lydoplevelse i et rum, hvor vi konkurrerer mod lyde af sirener og hvinende bremses. Og det er vanskeligt i en ambulance. For her må lyden ikke komme fra snavsede øretelefoner eller små computershøjtalere, man kan snuble i«, siger Kim Rishøj, direktør i Sound Focus.

Patienten skal mærke nærhed

I stedet har man udviklet en højtaler, som kommer til at hænge over patientens hoved i loftet af ambulancen. Højtaleren er på størrelse med et A4-ark og er i stand til at skabe en lydkulisse, hvor oplevelsen af nær og fjern lyd kan reguleres.

For initiativtagerne bag projektet er det samtidig vigtigt, at patienten ikke får en oplevelse af at træde ind på et diskotek, når dørene til ambulancen åbnes. Derfor bliver højtaleren i praksis stort set usynlig.

»Vores mål er ikke at højne det samlede støjniveau. Vi skal give patienten en lydillusion, der føles nær«, siger Kim Rishøj.

Musik for alle

I forsøgsperioden vil projektgruppen afprøve forskellige varianter af musikken. Målet er at finde frem til en komposition, der virker afslappende på både 20-årige og 80-årige ambulancepatienter.

»Det er rigtigt, at unge og ældre oftest hører forskelligt musik. Men ambulancemusikken bliver transperant. Vi piller simpelthen følelserne ud, så musikken bliver sekundær. Du kommer ikke til at ligge derinde med en brækket ben og skulle tage musikalsk stilling«, siger musiker Jacob Gurevitsch.